

COMANDAMENTUL DE CAPETENIE AL ARMATEI
DEPARTAMENTUL GUVERNATORULUI
CIVIL AL TRANSNISTRIEI

No. 33664 + 31 Martie 1943

Președinția Consiliului de Miniștri
Cabinetul Militar P. M. T.

pentru

Imputernicitul Guvernului pentru reglementarea
Regimului evreesc din România

Referat la:
Atelierele din
Balta

București

Avem onoarea să vă aduce la cunoștință că potrivit
relatării Prefecturii Județului Balta făcută cu raportul
No. 4476/1943 pentru atelierele evrești din Balta sunt
necesare: cinci mașini de cusut pentru croitorie, 3 mașini
pentru cizmărie, 15 potcoave purtătoare de suveici pen-
tru clasele de mașini 31 și 16, 15 moseare pentru ață
dedesupt la acele clase, 15 suveici și ață de cusut
ce nu se găsește în Balta.

Cum atelierele evrești din Balta speră să le
obțină de la Centrala Evreilor, cu onoare vă rugăm să
transmițeți această doleanță pentru a se ține cont
atunci când se vor mai trimite asemenea ordine.

Guvernator,

ss. Dr. T. Crăciun

L.S.

p. Directorul Muncii,

ss. Rădulescu Râmnic

p. conformitate

Comisiunea a plecat din București în ziua de 31 Decembrie 1942 și a
ajuns la Odesa în seara zilei de 1 Ianuarie 1943.

Sâmbătă, 2 Ianuarie 1943, la orele 19, comisiunea - condusă de către
Domnul Iuliu Mumulianu, delegatul Președinției Consiliului de Miniștri,
a fost primită de către domnul Profesor G. Alexianu, Guvernatorul Trans-
nistriei, în prezența domnului: Colonel M. Iliescu, Inspectorul General
al Jandarmeriei din Transnistria, a domnului Râmniceanu, directorul fi-
nancier al Guvernământului, a domnului Rădulescu, directorul Muncii și a
altor mulți funcționari ai Guvernământului.

După prezentarea delegației, domnul Guvernator a binevoit să ne dea
instrucțiuni detaliate întru îndeplinirea misiunii noastre.

Domnul Guvernator a continuat, spunând că toți evreii aflați în
Transnistria trebuie să muncească, în sensul prevederilor ordonanței
No. 2927 și a noii ordonanțe, de care vom lua cunoștință. Deasemenea că
ordonanța No. 23 se va aplica în totul. Cui nu va munci, îi va fi inter-
zis de a primi ajutoare de orice fel pe loc și din țară.

Din sumele de bani cu cari se ajută evreii din Transnistria trebuie
rezervată o cotă pentru orfani, spitale și azilele pentru bătrâni, infirmi
și cei ce nu mai pot munci.

Deasemenea trebuie îngrijită și ajutorarea evreilor cari nu sunt din
Regat, în special a acelora din Peciora și Ladijin.

Ajutorul trebuie îndreptat acum în special pentru atelierele și echi-
pele de muncă, cari sunt în curs de înființare în diferite localități și
cari urmează a fi înzestrate cu mașini și unelte.

Dl. Guvernator anunță mai departe că în curând se va înființa la
Olgopol un mare spital, cu o secție pentru evrei, secție care trebuie
îngrijită cu aparatele, instrumentele și medicamentele necesare.

Dl. Guvernator fixează apoi localitățile Moghilău, Balta și Berșad
care vor fi vizitate de delegație, în condițiunile și după îndrumările
care vor fi date de către dl. Col. Iliescu.

În ceea ce privește corespondența ea se va îndruma prin inspectoratul
de jandarmi, care va face și cenzura.

După ce mai dă unele indicațiuni asupra felului în care comisiunea
va lucra, domnul Guvernator încheie arătând că Domnia-sa urmărește ca
evreii aflați în Transnistria să trăiască și să muncească spre a-și
câștiga existența și că dorește ca delegația să-și îndeplinească cu succes
misiunea ce i-a fost încredințată.

Am cerut atunci dlui Guvernator învoirea de da și a cere unele lămu-
riri, ceea ce Domnia-sa a binevoit a-mi încuviința.

Am început prin a-i mulțumi dlui Guvernator pentru declarațiunile
făcute, arătând că vom respecta în totul recomandațiunile făcute, dându-
ne seama de importanța misiunii pe care avem a o îndeplini.

Am expus, mai departe, în amănunțime programul de lucru fixat de
către dl. Președinte al C.E.R. și de către Comisiunea de Ajutorare, expu-
nând și ceea ce s'a făcut până acum în opera de ajutorare a evreilor de-
portați pe tărâmul asistenței sociale, a ajutorărilor cu bani, medicamen-
te, îmbrăcăminte, scule și materiale, chereștea, geamuri, unelte, lignit
etc.

În ceea ce privește localitățile de vizitat, am cerut permisiunea de
a arăta că dacă vom lua contact cu reprezentanții obștiilor din numele
câteva din cele 101 localități în cari se află evreii deportați, misiunea
noastră nu va putea fi îndeplinită cu succes și am rugat să ni se per-
mită a vizita încă câteva localități, iar în două sau trei centre impor-
tante să ținem conferințe regionale cu reprezentanții localităților din
împrejurimi. E nevoie de acest contact și pentru a putea distribui ajutoa-
rele în bani din suma care este la dispoziția delegațiilor.

Dl. Guvernator a binevoit să fixeze spre vizitare: Moghilău, Copai,
Balta și Berșad, iar Moghilău să avem consfătuiri cu conducătorii centre-
lor importante din acel județ. Deasemenea a aprobat să vizităm atelierul